

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 73 0 Rs 017695 18 Spp
Banja Luka, 06.11.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, odlučujući o zahtjevu tužioca Vuković Radiše iz Banjaluke za rješavanje spornog pravnog pitanja u parničnom predmetu Osnovnog suda u Kotor Varoši broj 73 0 Rs 017695 18 Rs 2, na osnovu odredbi člana 61v. Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP), člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Sl. glasnik RS“ broj 19/14) te člana 4. stav 4. i člana 12. Pravilnika o radu sudskih odjeljenja (broj 118-0-SuI-14-000 458 od 06.02.2015. godine), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 06.11.2018. godine donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev tužioca V. R. za rješavanje spornih pravnih pitanja u parničnom predmetu Osnovnog suda u Kotor Varoši broj 73 0 Rs 017695 18 Rs 2, koja glase:

- u situaciji kada rješenje na osnovu koga je službenik jedinice lokalne samouprave nesporno zasnovao radni odnos u jedinici lokalne samouprave, formalno postoji, ničim nije pravosnažno ukinuto, niti poništeno, kada o zakonitosti tog rješenja nije odlučivao sud, niti je zakonitost tog rješenja bila predmet postupka pred bilo kojim drugim organom, te kada način zasnivanja radnog odnosa nije bio predmet parničnog postupka, da li je tužena jedinica lokalne samouprave u obavezi da radnika vrati na rad i isplati mu zaostale plate,
- da li sud, bez zahtjeva stranke u parničnom postupku, može da odlučuje o zakonitosti zasnivanja radnog odnosa službenika jedinice lokalne samouprave,
- da li sud može da odlučuje o pitanjima koja su u nadležnosti Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave, tj. da za sebe prigrabi više ovlaštenja nego što mu je zakonom dato i
- ako ne postoji odluka nadležnog organa kojom se utvrđuje prestanak radnog odnosa službenika lokalne samouprave, koji datum se uzima kao datum prestanka radnog odnosa.

Obrazloženje

U predmetnoj pravnoj stvari tužilac R. V., iz . K., koga zastupa punomoćnik B.S., advokat iz Banjaluke, je Osnovnom sudu u Kotor Varoši podnio tužbu protiv tužene Opštine K. i Republike Srpske, radi zaštite prava iz radnog odnosa (poništenja rješenja načelnika Opštine K. od godine, vraćanje tužioca na rad i isplatu razlike manje isplaćenih plata, naknada za topli obrok i regres za korišćenje godišnjeg odmora, te uplatu nadležnim fondovima doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti).

Osnovni sud u Kotor Varošu je postupajući po tužbi, nakon provedenog postupka donio dana 22.09.2014. godine presudu broj 73 0 Rs 017695 13 Rs, kojom je poništeno rješenje načelnika Opštine K. od ... godine i naloženo ovoj tuženoj da tužioca vrati na rad, te da mu isplati razliku manje isplaćenih plata i naknada kako je navedeno u toj presudi, dok je odbio protivtužbeni zahtjev za poništenje rešenja tužene Republike Srpske-Ministarstva ... godine.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 73 0 Rs 017695 14 Rsž od 22.02.2016. godine, prvostepena presuda je ukinuta i tužba odbačena u dijelu kojim je obavezana tužena Opština K. da tužiocu isplati dosuđene iznose na ime razlike zbog manje isplaćenih plata, naknade za topli obrok i regres za korišćenje godišnjeg odmora, te u dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev, ukinuta u dijelu kojim je poništeno rešenje načelnika Opštine K., od ... godine i predmet u tom dijelu ustupljen Okružnom sudu u Banjaluci - Upravno odjeljenje, radi rješavanja tužbe u upravnom sporu, te preinačena prvostepena presuda i odbijen kao preuranjen tužbeni zahtjev za vraćanje tužioca na rad i isplatu plata za period od 05.02.2013. do 30.04.2014. godine, naknadu regresa za 2013. godinu i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti za period od 05.02.2013. godine do presuđenja.

Odlučujući o reviziji tužioca Vrhovni sud Republike Srpske je rješenjem broj 73 0 Rs 017695 17 Rev 25.01.2018. godine reviziju usvojio, drugostepenu presudu u pobijanom dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda ukinuo i predmet u tom dijelu vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud je rješenjem broj 73 0 Rs 017695 18 Rsž 2 od 12.03.2018. godine, žalbu tužene Opštine K. usvojio, te ukinuo presudu Osnovnog suda u Kotor Varoši broj 73 0 Rs 017695 13 Rs od 22.09.2014. godine, u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev i naloženo tuženoj opštini K. da tužioca R. V. vrati na rad i u dijelu isplate plata za period od 05.02.2013. do 30.04.2014. godine, naknadu regresa za 2013. godinu i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti za period od 05.02.2013. godine do presuđenja i predmet u tom dijelu vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Postupajući u ponovnom postupku, prvostepeni sud je zakazao pripremno ročište za 16.08.2018. godine, a u međuvremenu je tužilac (15.08.2018. godine) Osnovnom sudu u Kotor Varošu dostavio prijedlog za pokretanje postupka za rješavanje navedenih spornih pravnih pitanja.

Prema odredbi čl. 61a. ZPP, postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja se pokreće ukoliko pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav prema spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima. Postupak zahtjevom pokreće prvostepeni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke. Svako drugačije tumačenje navedene odredbe bi bilo preširoko i dovelo bi do situacije da bi u bilo kom predmetu sud i stranke mogli tražiti rješavanje bilo kog spornog pravnog pitanja.

U konkretnom slučaju zahtjev je podnio tužilac nakon što je u ovom predmetu u prvom i drugom stepenu već djelimično zauzet stav o spornim pravnim pitanjima, pa je očigledno da predmetni zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja ne ispunjava uslove iz odredbe člana 61a. ZPP za meritorno rješavanje. Naime, odredbe ZPP o postupku rješavanja spornog pravnog pitanja omogućavaju da Vrhovni sud Republike Srpske samo prije donošenja prvostepene odluke uzme određeni predmet u razmatranje i zauzme pravni stav o prethodnom pravnom pitanju koje ima prejudicijelni značaj za odlučivanje u većem broju predmeta. U ovom slučaju je zahtjev za rješavanje spornih pravnih pitanja stavljen nakon što su stav o predmetnim spornim pravnim pitanjima nižestepeni sudovi već djelimično zauzeli, ali su njihovi stavovi različiti.

Pravilnim tumačenjem odredbi čl. 61a. - 61đ, ZPP, koje uređuju postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja, se dolazi do zaključka da je isključena primjena ovog instituta kada postoje različiti stavovi prvostepenog i drugostepenog suda o određenom pravnom pitanju. Isto tako, razlog za pokretanje postupka rješavanja spornog pravnog pitanja ne može biti postojanje različitih odluka drugostepenog suda u pogledu tog pitanja, jer to ne proizilazi iz naprijed citiranih odredbi ZPP. U takvoj situaciji Vrhovni sud Republike Srpske može izraziti svoje stanovište o spornom pitanju samo prilikom odlučivanja povodom izjavljene revizije protiv tih drugostepenih odluka.

Tako je svoje pravno shvatanje o pojedinim pitanjima koja se postavljaju kao sporna pravna pitanja izrazio ovaj sud u odlukama broj 94 0 Rs 018261 14 Rev od 18.02.2015. godine, 94 0 Rs 018257 14 Rev od 04.03.2015. godine i 73 0 Rs 017465 18 Rev od 29.08.2018. godine.

Iz ovih razloga Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Republike Srpske je odlučilo kao u izreci, primjenom odredbe člana 61v. stav 1. ZPP.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić